

המחלקה למדעי המדינה

תאריך עדכון: 19 במאי 2014

71-114-23 - מבוא למנהל ומדיניות ציבורית

מרצה: ד"ר עדי בינס

סוג הקורס: מתוקשב

היקף שעות: 2 ש"ש

סמסטר: קיץ

שנת לימודים: תשע"ג

ערוצי התקשרות עם המרצה adibinhas@gmail.com

הקורס נלמד במתכונת מקוונת ולכן מרב הלמידה ייעשו על ידכסן, הסטודנטים והסטודנטיות באמצעות קריאת החומרים באתר וקריאת הביבליוגרפיה. דרך המייל תוכלו להפנות אליי שאלות העולות במהלך קריאת הכתובים. את התשובות לשאלות אני מעבירה אל השולח ומעלה אותן אל הפורום באתר.

א. מטרות הקורס:

מטרת הקורס להעניק לסטודנט ידע בסיסי באשר להיבטים הפוליטיים, החברתיים, המוסדיים והאתיים של המדיניות הציבורית והמינהל הציבורי בעידן המודרני ובעיקר במדינות דמוקרטיות. במהלך הקורס תוצגנה גישות תיאורטיות לתיאור שורשיה של מדיניות ציבורית במדינה דמוקרטית הן מבחינה נורמטיבית והן מבחינה אמפירית, להסבר התהוותה של המדיניות ולניתוחה. במסגרת זאת נעמוד על שלבי העיצוב, היישום וההערכה של המדיניות הציבורית, נתאר את כלי המדיניות, את המוסדות המשפיעים על המדיניות, את התקציב הציבורי, תרבות השלטון ולסיום נציג את תופעת השחיתות הציבורית ומקורותיה. בחלקו האחרון של הקורס נציג אירועי בוחן כיישום המדיניות הציבורית הלכה למעשה.

בקורס הקיץ המתוקשב: יצורף לאתר הקורס קובץ הנחיות לימוד, בנוסף לסילבוס.

ב. חובות הקורס: 100% בחינה

ג. תוכן הקורס:

סדר ההרצאות, נושאים ופריטי הקריאה. פריטי חובה מסומנים בכוכבית.

הרצאה 1: מבוא

* נחמיאס דוד, ארבל-גנץ אורי, מידני אסף (2010), *מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות*, האוניברסיטה הפתוחה. 19-32

דורון, ג. (1986) *להחליט ולבצע: פרקים במדיניות ציבורית*, תל אביב: כיוונים: 11-21

הרצאה 2: כשלי שוק, ממשל ובירוקרטיה

ההצדקה הנורמטיבית להתערבות ממשלתית – ערכי היסוד וכשלי השוק:

*Stone, D. (2002) *Policy Paradox: The Art of Political Decision Making* (New York and London: Norton & Company, Revised Edition), pp. 39-60 (equity), pp.86-130 (security & liberty).

שמור מדעי המדינה לפי STO (1094845)

ההצדקה הנורמטיבית להתערבות הממשלתית - כשלי ממשל ובירוקרטיה :
אריאן, א., נחמיאס, ד. ואמיר, ר., **משילות והרשות המבצעת בישראל**, המכון הישראלי לדמוקרטיה,
2002 ירושלים, עמ' 26-72.

שמור מדעי-המדינה לפי ארי.מש (537445)

הרצאה 3: סיווג מדיניות ציבורית

*נחמיאס דוד, ארבל-גנץ אורי, מידני אסף (2010), **מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות**, האוניברסיטה
הפתוחה. 38-49.

הרצאה 4: גישות פוזיטיביסטיות למדיניות ציבורית

הצדקות פוזיטיביסטיות להתערבות המדינה :

*Dye, Thomas (2005), *Understanding Public Policy*, (New Jersey: Prentice Hall, 11th
edition), pp. 11-29.

שמור מדעי המדינה לפי DYE (1105648)

הרצאה 5: משילות

*נחמיאס דוד, ארבל-גנץ אורי, מידני אסף (2010), **מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות**, האוניברסיטה
הפתוחה.

הרצאה 6: עיצוב מדיניות ציבורית

Weimer & Vining (2005) *Policy Analysis* (New Jersey: Prentice Hall, 4th edition), pp.
209-260.

שמור מדעי המדינה לפי WEI (1097277)

הרצאה 7: יישום מדיניות ומשילות

חסמי משילות :

Nachmias, David and Ori Arbel-Ganz, "Policy Implementation in Israel: The Loss of
Governmental Capacity", *International Journal of Public Administration*, Vol. 29, No.
9, pp. 679-699

הרצאה 8: הערכת מדיניות ציבורית

Nachmias, D. (1995) "The Role of Evaluation in Public Policy" in Theodoulou, S.Z.
and Cahn, M.A. (eds.) *Public Policy – the essential readings* (New Jersey: Prentice
Hall), pp. 173-180.

320.6 PUB (1156868)

הרצאה 9: כלי המדיניות

*Parsons, W. (1996) *Public Policy: An Introduction to the theory and practice of
policy analysis* (Massachusetts: Edward Elgar), pp. 110-144

שמור מדעי המדינה לפי PAR (1156872)

הרצאה 10: מוסדות משפיעים על המדיניות

נחמיאס דוד, ארבל-גנץ אורי, מידני אסף (2010), **מדיניות ציבורית יסודות ועקרונות**, האוניברסיטה
הפתוחה. 225-289.

הרצאה 11: תהליך התקצוב

מושגי יסוד בתקצוב מדיניות ציבורית :

*שפירא, מ. "תהליך התקצוב הממשלתי: הצעות לרפורמה" אצל רייכמן, א. ונחמיאס, ד. (עורכים) **מדינת ישראל: מחשבות חדשות**, הרצליה, מפעלות – המרכז הבינתחומי הרצליה, 2006, עמ' 277-301.
שמור מדעי המדינה לפי מדי.יש (1106757)

הרצאה 12: תרבות שלטונית והשפעתה על המדיניות הציבורית ורפורמות

Arbel-Ganz, O. and Nachmias, D. (2008) "Public Responsibility of Elected Officials in Israel: Crossing the Bounds of Reasonableness", *Israel Affairs* (forth coming; draft will be available on the course website).

*גל-נור, י., רוזנבלום, ד., יראוני, א. "רפורמה במנהל הממשלתי בישראל" אצל נחמיאס, ד. ומנחם, ג. (עורכים) **המדיניות הציבורית בישראל**, המכון הישראלי לדמוקרטיה, ירושלים, 1999: 117-158.
שמור מדעי-המדינה לפי מדי.הצ (430369)

הרצאה 13: שחיתות ציבורית

*נבות, ד. **שחיתות פוליטית – תולדותיו של מושג שנוי במחלוקת**, ירושלים, המכון הישראלי לדמוקרטיה, 2008, עמ' 111-155.

שמור מדעי-המדינה לפי נבו.שח (1154075)

אמדו, ר. (2001) "איזונים, בלמים ומינויים בשירות המדינה: הניסיון הישראלי מזווית משווה". אוניברסיטת בר-אילן.

בספריית מדעי החברה E352.65 אמד.אז תשס"א.

*שרקנסקי, א. וזלמנוביץ' י. (2005), "אלתורים במנהל הציבורי וקביעת המדיניות בישראל", דרי, ד. (עורך) **יסודות המנהל הציבורי – מקראה**, רעננה: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, 212-229.

לא יילמד בקורס קיץ המתקשב:

שחקנים חוץ-ממשליים בישראל ותהליכי הגלובליזציה

ממן, ד. "קבוצות עסקיות בכלכלה הישראלית: גורמי התגבשות והתעצמות" אצל פילק, ד. ורם, א. (עורכים) **שלטון ההון – החברה הישראלית בעידן הגלובלי**, ירושלים, מכון ון-ליר, 2004, עמ' 116-130.

שמור מדעי המדינה לפי שלט.הה (1116309)

רייכמן, ר. וקמפ, א. "שחקנים מדינתיים ולא-מדינתיים: ניתוח רב-שכבתי של מדיניות הגירת העבודה בישראל" אצל, ד. ורם, א. (עורכים) **שלטון ההון – החברה הישראלית בעידן הגלובלי**, ירושלים, מכון ון-ליר, 2004, עמ' 222-238.

שמור מדעי המדינה לפי שלט.הה (1116309)

סוגיות במדיניות ציבורית ומינהל ציבורי בישראל

מדיניות חינוך:

*יוגב, אברהם (1999) "להכניס סדר בכאוס: מדיניות החינוך בעידן פוסט מודרני" **המדיניות הציבורית בישראל**, נחמיאס דוד ומנחם גילה (עורכים), הוצאת המכון הישראלי לדמוקרטיה, 291-323 וקסלר, מ. (2004), "הפרטת החינוך והרס החינוך הציבורי", **אי שיווין בחינוך**, גולן-עגנון, ד. (2004), תל אביב: הוצאת בבל, עמודים: 43-58
מיכאלי, נ. (2008), "ביד נעלמה ובזרוע נטויה – היבטים פדגוגיים של הפרטת החינוך", **מפנה**, אוקטובר 2008.

מעורבות אזרחים בקביעת מדיניות

*גל-נור יצחק, אושר, ג'ניפר, גדות-פרז אלמה, "מעורבות אזרחים בקביעת מדיניות ציבורית", בתוך: הסביבה הפוליטית של קביעת מדיניות ציבורית בישראל, הוצאת מאגנס ספרי לימוד, פרק 10, עמודים 245-225

*הרמן, תמר (2012) "יש חדש תחת השמש – דעת קהל וקבלת החלטות בישראל", **עדכן אסטרטגי**, כרך 14, גיליון 4 ינואר 2012

אחריות המוסדות הפוליטיים

*חזן, נעמי (2012) "אחריותם הציבורית של חברי הכנסת", **אחריות ציבורית בישראל**, כהן-אלמגור רפאל, ארבל-גנץ אורי, כשר אסא, הוצאת הקיבוץ המאוחד, המרכז לאתיקה בירושלים, 193-217.

מדיניות קליטה:

*כפיר, א. פרידברג, א. (1992), "קביעת מדיניות בתחום קליטת העלייה בישראל", בתוך **מדינה, ממשל ויחסים בינלאומיים**, 36, 25-5.
לשם, א. (2007), "הרפורמה בקליטת העלייה: מקליטה מוסדית לקליטה ישירה בקהילה", אבירם, א. וגל ג'. (עורכים), **עיצוב מדיניות חברתית בישראל – מגמות וסוגיות**, הוצאת מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל, עמודים 239-287.

מדיניות מים:

מנחם, ג. (1999), "מדיניות המים בישראל, פרדיגמות מדיניות רשתות מדיניות ומדיניות ציבורית" נחמיאס, ד, ומנחם, ג. (עורכים) **המדיניות הציבורית בישראל**, הוצאת המכון הישראלי לדמוקרטיה, עמ' 35-69.

מדיניות בתחום השכלה גבוהה:

מנחם, ג., תמיר ע. ושבית י. "התמורות במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל בשנות התשעים של המאה העשרים"